

Záhlaví, unifikované názvy a odkazy Personální záhlaví

Hana Vochozková
ÚVT MU Brno
hanan@ics.muni.cz

únor 2013

MARC 21

I.

100 Hlavní záhlaví – osobní jméno

neopakovatelné pole

700 Vedlejší záhlaví – osobní jméno

opakovatelné pole

800 Vedlejší záhlaví pro edici – osobní jméno

opakovatelné pole

První indikátor

Indikátor formy jména

- 0 Jméno se uvádí pro rodným/křestním jménem
- 1 Jméno se uvádí pod příjmením
- 3 Jméno rodiny (rodu)

MARC 21 II.

Druhý indikátor

100

Nedefinován

700

Typ vedlejšího záhlaví

Typ nespecifikován

2 Analytické záhlaví

800

Nedefinován

MARC 21

III.

Podpole

Jmenná část

- \$a Osobní jméno (NO)
- \$q Rozpis iniciál rodného/křestního jména (NO)
- \$b Římské číslice (NO)
- \$c Doplnky ke jménu jiné než data (O)
- \$d Data související se jménem (NO)
- \$e Slovní označení role (O)*
- \$j Přisouzení odpovědnosti (O)*
- \$u Příslušnost ke korporaci/adresa (NO)*
- \$4 Kód role (O)**
- \$\$ Nestandardní doplňky stejných jmen (nad rámec AACR2) (NO)**

MARC 21

IV.

Podpole

Názvová část

\$t Název díla (NO)

\$f Data související s dílem (NO)

\$h Obecné označení druhu dokumentu (NO) [700/800]

\$k Podzáhlaví pro formu (O)

\$l Jazyk díla (NO)

\$m Obsazení (hudební díla) (O) [700/800]

\$n Číslo části/sekce díla (O)

\$o Údaj o aranžmá (hudební díla) (NO) [700/800]

\$p Název části/sekce díla (O)

\$r Tónina (hudební díla) (NO) [700/800]

\$s Verze (NO) [700/800]

\$v Označení svazku/pořadí (NO) [800]

\$x Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO) [700/800]

MARC 21

V.

Podpole

Pro jméno a název

\$g Různé další informace (NO)

Kontrolní podpole

\$w Číslo bibliografického záznamu (O) [800]

\$0 Číslo autoritního záznamu (O)

\$3 Bližší určení dokumentu (NO) [700/800]

\$5 Kód instituce (NO) [700]

\$6 Propojení v jiném písmu (NO)

\$8 Propojení souvisejících poli (O)

MARC 21

VI.

Interpunkce

pole 100, 700 a 800 končí interpunkcí používanou ve formátu MARC nebo závorkami. Pokud posledními podpoli jsou podpole \$3, \$4 nebo \$5, interpunkční znaménko nebo pravá závorka těmto podpolím předcházejí
jméno v poli pro záhlaví jméno/název končí interpunkčním znaménkem.
Interpunkční znaménko se zapisuje uvnitř uvozovek

Mezery

iniciály/samostatná písmena nebo zkratky v osobních jménech se oddělují jednou mezerou.

1? \$aHyatt,_J._B.

mezery se nepoužívají, pokud iniciály/samostatná písmena nerepresentují osobní jména.

0? \$aCuthbert,\$cFather,_O.S.F.C.,\$d1866-1939

MARC 21 VII.

Úvodní členy

obvykle se vynechávají (pokud se nezapisují záměrně)

úvodní členy na počátku názvu a/nebo názvu části ve vedlejším záhlaví

jméno/název se též vynechávají

Základní standardy pro jmenné zpracování záznamů

- LUFFER, Jan. *Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21. Osobní jména. 2., aktualiz. vyd.* Praha : Národní knihovna České republiky, 2008. (Standardizace ; č. 30). ISBN 978-80-7050-553-3

22.1. - 22.3. Volba jména
22.1. Obecné pravidlo

22.1A.

Madla Vaculíková nikoli Marie Vaculíková
Jiří Mahen nikoli Antonín Vančura
H.D.

22.1B.

Charlotte Bronte nikoli Charlotte Bronteová

22.1D

Gian-Carlo Menotti

22.1. - 22.3. Volba jména

22.2. Volba mezi různými jmény

22.2A. Nejčastěji užívané jméno

22.2B. Pseudonymy

22.2B1. Jeden pseudonym

George Orwell nikoli Eric Arthur Blair

22.2B2. Několik bibliografických identit

Charles L. Dodgson + Lewis Carroll

22.2B3. Současní autoři

Ed McBain + Evan Hunter

22.2B4.

22.2C. Změna jména

Muhammad Ali nikoli Cassius Clay

22.1. - 22.3. Volba jména

22.3. Volba mezi různými formami téhož jména

22.3A. Úplné jméno

Juan Valera nikoli Juan Valera y Alcala Galiano

22.3B. Jazyk

22.3B1. Osoby, užívající více než jeden jazyk

George Mikes nikoli György Mikes

22.3B3. Jména psaná latinkou a uznávaná v české formě

svatý František z Assisi nikoli San Francesco d'Assisi

22.3C. Jména v nelatinkovém písmu

22.3C1. Osoby, uváděné pod rodným jménem atd.

Konfucius nikoli Kchung c'

22.3C2. Osoby uváděné pod příjmením

22.3D Pravopis

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví

22.4. Obecné pravidlo

22.4A.

22.4B. Pořadí částí jména

0? \$aRam_Gopal

1? \$aMolnár,_Ferenc

1? \$aNěmcová,_Božena

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví
22.5. Příjmení v záhlaví I.

22.5A. Obecné pravidlo

1? \$aJirásek,_Alois

22.5B. Jiný údaj považovaný za příjmení

1? \$aHus,_Jan

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví

22.5. Příjmení v záhlaví II.

22.5C. Složená příjmení

22.5C1. Úvodní pravidlo

22.5C2. Preferovaná nebo prokazatelně známá forma příjmení

1? \$aLloyd_George,_David (jméno po otci: George)

22.5C3. Jména se spojovníkem

1? \$aDay-Lewis,_C.

22.5C4. Složená příjmení s výjimkou jmen vdaných žen, jejichž příjmení jsou složena z příjmení před sňatkem a z manželova příjmení

1? \$aJohnson_Smith,_Geoffrey

1? \$aSilva,_Ovidio_Saraiva_de_Carvalho_e

22.5C5. Další složená příjmení. Vdané ženy, jejichž příjmení je složeno z příjmení před sňatkem a z manželova příjmení

1? \$aSemetkayné_Schwanda,_Magda

1? \$aStowe,_Harriet_Beecher

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví

22.5. Příjmení v záhlaví III.

22.5D. Příjmení se samostatně psanými částicemi

22.5D1. Členy a předložky

1? \$a<<ze_>>Žerotína,_Karel,\$cstarší

1? \$aDe_la_Mare,_Walter

1? \$aLe_Rouge,_Gustave

1? \$aZur_Linde,_Otto

1? \$aDa_Ponte,_Lorenzo

1? \$aMusset,_Alfred_de

1? \$aGoethe,_Johann_Wolfgang_von

1? \$aMedici,_Lorenzo_d'

22.5D2. Prefixy

1? \$aBen_Mayr,_Berl

1? \$aMac_Donald,_W.

22.5E. Částice spojené s příjmením

1? \$aMcDonald,_W.

1? \$aMacDonald,_W.

22.5F. Příslušníci panovnických rodů

1? \$aHabsburg,_Otto

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví
22.6. a 22.7.

22.6. Šlechtické jméno v záhlaví

22.7. Rumunská patronymika v záhlaví

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví 22.8. a 22.9.

22.8. Rodné jméno atd. v záhlaví

22.8A. Obecné pravidlo

0? \$aJakoubek_ze_Stříbra

22.8B. Jména obsahující patronymikum

22.8C. Jména panovníků

viz Zápis jmen panovníků

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/informativni-materialy/panovnici>

22.9. Další typy jmen v záhlaví

22.4. - 22.11. Pořadatel záhlaví 22.10. a 22.11.

22.10. Iniciály, písmena nebo číslice v záhlaví

22.10A.

0? \$aH._D.

0? \$aD.S.,\$cMaster

22.11. Fráze v záhlaví

22.12. - 22.16. Doplnky ke jménům - obecně

22.12. Šlechtické tituly

22.13. Svatí

0? \$aFrantišek_z_Assisi,\$csvatý

22.14. Duchové

22.15. Doplnky k příjmením

22.16. Doplnky k rodným jménům atd.

22.16A. Panovnická hodnost

viz Zápis jmen panovníků

22.16B. Papežové

0? \$aJan_Pavel\$bII.,\$cpapež

22.16C. Biskupové

22.16D. Jiné náboženské osobnosti

0? \$aVivekananda,\$csvámí

22.17. - 22.20. Doplnky ke jménům - doplňky stejných jmen

22.17. Životní data I.

Osoby žijící ve 20. století

- žijící osoba, rok narození je známý
1? \$aNovák,_Josef,\$d1923-
- osoba již nežije, roky narození i úmrtí jsou známe
1? \$aNovák,_Josef,\$d1923-1995
- osoba již nežije a je znám pouze rok narození
1? \$aNovák,_Josef,\$dnar._1923
- osoba již nežije a je známo pouze datum úmrtí
1? \$aNovák,_Josef,\$dzemř._1995
- osoby se stejným jménem a stejným rokem narození
1? \$aNovák,_Josef,\$d1950_led._10.-
1? \$aNovák,_Josef,\$d1950_břez._2.-

22.17. - 22.20. Doplnky ke jménům - doplňky stejných jmen

22.17. Životní data II.

Osoby žijící do počátku 20. století

- rok narození je nejistý, nebo v rozpětí několika let
1? \$aNovák,_Josef,\$dca_1823-1895
- rok úmrtí je nejistý, nebo v rozpětí několika let
1? \$aNovák,_Josef,\$d1823-ca_1895
- oba letopočty přibližné
1? \$aNovák,_Josef,\$dca_1823-ca_1895
- roky narození a úmrtí neznámé, známá jen některá léta činnosti
1? \$aNovák,_Josef,\$dčinný_1833-1840
- roky narození a úmrtí neznámé, neznámá léta činnosti, století známo
0? \$aJan_z_Prahy,\$d13._stol.
- roky narození a úmrtí neznámé, neznámá léta činnosti, ale činný v obou stoletích
0? \$aJan_z_Prahy,\$d12./13._stol.

22.17. - 22.20. Doplnky ke jménům - doplňky stejných jmen

22.17. Životní data III.

Osoby žijící do počátku 20. století - dokončení

- výraz př. Kr. se používá pro data z předkřesťanské éry a uvádí se na konci data nebo rozpětí dat. Výraz po Kr. se užívá pokud data zasahují obě éry

1? \$aCaesar,_Gaius_Iulius,\$d100-44_př._Kr.

1? \$aSeneca,_Lucius_Annaeus,\$dca_4_př._Kr.-65_po_Kr.

- rok, ve kterém byla udělena čínská literární cena

1? \$aLin,_Li,\$dchin_shih_1152

22.17. - 22.20. Doplnky ke jménům - doplňky stejných jmen
22.18 - 22.20.

22.18. Úplnější formy jména

1? \$aLawrence,_D._H.\$q(David_Herbert)

22.19. Rozlišovací výrazy

22.19A. Při popisu pod rodným jménem

22.19B. Při popisu pod příjmením

22.20. Nerozlišitelná jména

22.21. - 22.28. Zvláštní pravidla pro jména ve vybraných jazycích

22.21. Úvodní pravidlo

22.22. Jména v arabském písmu

22.23. Barmská a karenská jména

22.24. Čínská jména s nečínským rodným jménem

24.25. Indická jména

22.26. Indonéská jména

22.27. Malajská jména

22.28. Thajská jména